

ROLUL FOREST EUROPE ÎN GESTIONAREA ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ A PĂDURILOR ÎN REGIUNEA EUROPEANĂ*

Ștefania-Diana IONIȚĂ-BURDA

Abstract

Among the European cooperation structures and mechanisms which are relevant for the management and sustainable development of forests, the Ministerial Conference for the protection of forests in Europe – Forest Europe stands out.

The activities and actions carried out within this political process regard mainly essential thematic areas, such as: (a) developing and updating policies and instruments for the sustainable management of forests; (b) monitoring, evaluating and implementing commitments regarding forests; (c) promoting education and research in the forest sector; (d) raising awareness towards the specific issues of forests and the value of forest ecosystem services.

Although the Forest Europe ministerial commitments and resolutions are not mandatory from a legal point of view, by voluntarily accepting them, the signatories acknowledge their importance and manifest their wish and interest in realizing a sustainable protection and management of the forests.

Keywords: *Forest Europe, management and sustainable development of forests, conferences, work programs*

1. Aspecte generale

Conferința Ministerială pentru protecția pădurilor în Europa (Forest Europe) este procesul politic pan-european voluntar, la nivel înalt, pentru dialog și cooperare în domeniul politicilor forestiere în Europa.

Această conferință dezvoltă strategii comune pentru 47 de semnatari (Uniunea Europeană și 46 de țări europene) cu privire la modul de protejare și gestionare durabilă a pădurilor¹.

---

* Lucrarea este elaborată în perioada de susținabilitate a proiectului cu titlul „*Studii doctorale și postdoctorale Orizont 2020: promovarea interesului național prin excelență, competitivitate și responsabilitate în cercetarea științifică fundamentală și aplicată românească*”, număr de identificare contract POSDRU/159/1.5/S/140106. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. **Investește în Oameni!**

¹ Forest Europe, *About us*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/foresteurope/>; consultat la 05.06.2017.

Forest Europe găzduiește periodic conferințe la nivel ministerial în care sunt adoptate angajamente și rezoluții ministeriale pentru a găsi o cale comună privind modul de gestionare a pădurilor în Europa.

Angajamentele aprobate de miniștri servesc ca un cadru pentru punerea în aplicare a gestionării durabile a pădurilor în țările europene, adaptate la circumstanțele lor naționale și realizate în mod coerent cu restul regiunii, precum și consolidarea cooperării internaționale în același timp².

2. Zonele în care activează Forest Europe

Informațiile privind zonele în care activează sunt organizate în mai multe module tematice, care acoperă³:

- politici și instrumente pentru o gestionare durabilă a pădurilor;
- monitorizare a pădurilor și raportare;
- economie ecologică;
- servicii ecosistemice forestiere;
- protecție a pădurilor și adaptare la schimbările climatice;
- sănătate și bunăstare a oamenilor;
- revizuire a procesului Forest Europe;
- acord cu forță juridică obligatorie.

De asemenea, este individualizată⁴ o secțiune referitoare la Grupurile de experți și de lucru din cadrul Forest Europe.

A. *Politicile și instrumentele pentru o gestionare durabilă a pădurilor* sunt organizate⁵ în:

- implementarea unei gestionări durabile a pădurilor;
- linii directoare pentru gestionarea durabilă a pădurilor;
- criterii și indicatori pentru gestionarea durabilă a pădurilor;
- Programele Forestiere Naționale;
- monitorizarea, raportarea și evaluarea gestionării durabile a pădurilor;
- Grupul de experți privind implementarea indicatorilor pan-europeni actualizați pentru gestionarea durabilă a pădurilor.

a) În legătură cu *gestionarea durabilă a pădurilor*, s-a precizat⁶ că, în cadrul Forest Europe, miniștrii responsabili pentru păduri, în țările lor, au desfășurat activități

---

² *Ibidem*.

³ *Idem*, *Working areas*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/>; consultat la 03.01.2018.

⁴ *Ibidem*, consultat la 05.01.2018.

⁵ *Idem*, *SFM policies and tools*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/?sfm=themes/sfm-policies-tools/>; consultat la 04.01.2018.

⁶ *Idem*, *Sustainable Forest Management Implementation*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/sustainable-forest-management-implementation/>; consultat la 04.01.2018.

pentru promovarea, îmbunătățirea și implementarea acestora în Europa, de mai bine de 25 ani.

b) În ce privește *liniile directoare pentru gestionarea durabilă a pădurilor*, au fost menționate⁷ următoarele:

- primele două seturi dezvoltate în 1993, la Helsinki (Rezoluțiile H1 și H2 ale celei de a 2-a Conferințe Ministeriale pentru protecția pădurilor în Europa) – respectiv: „Linii directoare generale pentru gestionarea durabilă a pădurilor”⁸ și „Linii directoare generale pentru conservarea diversității biologice a pădurilor în Europa”⁹ –, care au fost elaborate ca principii generale politice ce trebuie implementate într-o manieră integrată pentru a fi reflectate în liniile directoare naționale și soluțiile tehnice locale;

- cele care au la bază primele două seturi, dezvoltate în 1998, la Lisabona (Anexa 2 la Rezoluția L2 a celei de a 3-a Conferințe Ministeriale pentru protecția pădurilor în Europa) – respectiv: „Linii directoare operaționale pan-europene pentru gestionarea durabilă a pădurilor”¹⁰ –, și care urmează structura celor 6 criterii pan-europene care au fost identificate ca elemente centrale ale gestionării dezvoltării durabile a pădurilor.

c) Referitor la *criteriile și indicatorii pentru gestionarea durabilă a pădurilor*, s-a amintit¹¹ că:

- primul set a fost dezvoltat în 1998, la Lisabona (Anexa 1 a Rezoluției L2 a celei de a 3-a Conferințe Ministeriale pentru protecția pădurilor în Europa), respectiv: „Criterii și indicatori pan-europeni pentru gestionarea durabilă a pădurilor”¹²;

- un set îmbunătățit a fost adoptat în 2002, la Viena (cu ocazia Reuniunii la nivel de experți MCPFE din 7-8 octombrie), respectiv „Indicatori pan-europeni îmbunătățiți pentru gestionarea durabilă a pădurilor”¹³;

⁷ *Idem*, *SFM Guidelines*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/sfm-guidelines/>; consultat la 04.01.2018.

⁸ Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe, *Resolution H1: General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe*, disponibil on-line la http://www.forest-europe.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf; consultat la 04.01.2018.

⁹ Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe, *Resolution H2: General Guidelines for the Conservation of the Biodiversity of European Forests*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf; consultat la 04.01.2018.

¹⁰ Third Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe, *Resolution L2: Pan-European Criteria, Indicators and Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/10/MC_lisbon_resolution_L2_with_annexes.pdf#page=18; consultat la 04.01.2018.

¹¹ Forest Europe, *SFM Criteria & Indicators*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/sfm-criteria-indicators2/#1472654622790-134bceef-8021a184-c9ce5d80-64e0>; consultat la 04.01.2018.

¹² Third Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe, *Resolution L2: Pan-European Criteria, Indicators and Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management*, op. cit..

¹³ Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe, *Improved Pan-European Indicators for Sustainable Forest Management*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/ELM/2002/Vienna_Improved_Indicators.pdf; consultat la 04.01.2018.

- setul actual de indicatori a fost aprobat în 2015, la Madrid (Anexa 1 a Declarației celei de a 7-a Conferințe Ministeriale pentru protecția pădurilor în Europa), respectiv: „Indicatori actualizați pan-europeni pentru gestionarea durabilă a pădurilor”¹⁴.

Cele 6 criterii pan-europene sunt¹⁵:

- Criteriul 1: Întreținerea și ameliorarea corespunzătoare a resurselor forestiere și contribuția acestora la ciclurile globale de carbon;

- Criteriul 2: Menținerea sănătății și vitalității ecosistemului forestier;

- Criteriul 3: Întreținerea și încurajarea funcțiilor productive ale pădurilor (lemn și non-lemn);

- Criteriul 4: Întreținerea, conservarea și ameliorarea corespunzătoare a diversității biologice în ecosistemele forestiere;

- Criteriul 5: Întreținerea și îmbunătățirea adecvată a funcțiilor de protecție în gestionarea pădurilor (în special sol și apă);

- Criteriul 6: Menținerea altor funcții și condiții socio-economice.

d) În legătură cu *Programele Forestiere Naționale* s-a precizat¹⁶ că Forest Europe a dezvoltat o abordare pan-europeană a acestor programe¹⁷ pentru a întări coerența și sinergiile în sectorul forestier, precum și între politicile care vizează gestionarea durabilă a pădurilor și alte politici relevante.

Această abordare pan-europeană este caracterizată prin¹⁸:

(I) elemente și principii cheie:

- participare;

- abordare holistică și intersectorială;

- proces iterativ cu angajament pe termen lung;

- construcție de capacități.

(II) alte elemente și principii relevante:

- coerența cu legislația și politicile naționale;

- integrarea cu strategiile naționale de dezvoltare durabilă;

- coerența cu angajamentele internaționale care recunosc sinergiile între inițiativele internaționale și convențiile internaționale privind pădurile;

- reforma instituțională și politică;

---

¹⁴ 7th Ministerial Conference, *Madrid Ministerial Declaration: 25 years together promoting Sustainable Forest Management in Europe*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/III.-ELM_7MC_2_2015_MinisterialDeclaration_adopted-2.pdf#page=5; consultat la 04.01.2018.

¹⁵ *Ibidem*, Anexa 1, p. 6-8.

¹⁶ Forest Europe, *National Forest Program*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/national-forest-programmes/>; consultat la 04.01.2018.

¹⁷ Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe, *MCPFE Approach To National Forest Programmes in Europe*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/MCPFE-approach-nfp.pdf>; consultat la 04.01.2018.

¹⁸ *Ibidem*, p. 1.

- abordarea ecosistemică;
- parteneriat pentru implementare;
- creșterea gradului de conștientizare.

e) Referitor la *monitorizarea, raportarea și evaluarea gestionării durabile a pădurilor*, s-a afirmat¹⁹ că aceste surse de informare, adecvate și accesibile, sunt necesare pentru luarea unor decizii bine fundamentate, la toate nivelurile.

S-a apreciat²⁰ că activitățile de monitorizare și raportare reprezintă o cheie pentru a investiga starea pădurilor noastre, punerea în aplicare a strategiilor și a instrumentelor, sau progresul către gestionarea dezvoltării durabile a pădurilor.

De asemenea, s-a considerat²¹ că monitorizarea contribuie la cunoașterea faptului dacă politicile dezvoltate și implementate au succes în realizarea unui management durabil al pădurilor în UE.

f) În legătură cu *Grupul de experți privind implementarea indicatorilor pan-europeni actualizați pentru gestionarea durabilă a pădurilor*, s-a evidențiat²² că:

- acesta a fost înființat pentru a sprijini punerea în aplicare a acțiunilor menționate în Declarația ministerială de la Madrid, în conformitate cu Programul de lucru pentru perioada 2016-2020 al Forest Europe (Acțiunea 4.1 „Elaborarea și actualizarea politicilor și instrumentelor pentru o gestionare durabilă a pădurilor” și activitățile sale 4.1.1 și 4.1.2 „Îmbunătățirea instrumentelor pentru promovarea gestionării durabile a pădurilor”);

- va permite dialogul și va mobiliza forumul experților pentru dezvoltarea în continuare a criteriilor și indicatorilor, și a utilizării acestora ca instrument de gestionare durabilă a pădurilor.

- ar trebui să analizeze utilizarea actuală a criteriilor și indicatorilor pentru gestionarea durabilă a pădurilor și legăturile acestora cu alte inițiative, să identifice și să analizeze necesitatea în alte sectoare pentru informații și indicatori privind pădurile și să pregătească o propunere pentru subseturi de indicatori în acest scop.

B. Monitorizarea pădurilor și raportarea este considerată²³ o activitate complexă și potențial foarte costisitoare.

Se argumentează²⁴ că este nevoie de informații forestiere adecvate și accesibile pentru a dezvolta abordări eficiente din punctul de vedere al costurilor, practice și

¹⁹ Forest Europe, *SFM Monitoring, Reporting and Assessment*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/sfm-monitoring-reporting-assessment/>; consultat la 04.01.2018.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ *Ibidem*.

²² *Idem*, *Background Document for the FOREST EUROPE Expert Group on Implementation of the Updated pan-European Indicators for SFM*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/Background_EG_indicators.pdf; consultat la 05.01.2018.

²³ *Idem*, *SFM Monitoring and Reporting*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/?sfm=themes/forest-europe-expert-groups/#1515133080303-908715c9-7b91>; consultat la 05.01.2018.

²⁴ *Ibidem*.

pragmatice pentru a obține rezultate semnificative, pentru a reduce povara raportării asupra țărilor și a îmbunătăți raportarea.

S-a remarcat²⁵ (în ultimul deceniu) un consens referitor la cadrul de referință (acceptat pe scară largă și utilizat de multe țări) privind evaluarea progresul către o gestionare durabilă a pădurilor, respectiv criterii și indicatori pan-europeni pentru identificarea tendințelor din sectorul forestier și a efectelor intervențiilor de gestionare a pădurilor în timp și pentru facilitarea adoptării unor decizii bine documentate în domeniul politicii și gestionării pădurilor la toate nivelurile (sub-naționale, naționale, regionale și globale).

S-a evidențiat²⁶ faptul că, la nivel regional (începând cu anul 2003), Forest Europe prezintă periodic Raportul privind pădurile din Europa, raport care oferă o descriere completă și actualizată a stării și tendințelor pădurilor și a managementului forestier în Europa.

C. *Economia ecologică*, se apreciază²⁷ că ar îmbunătăți bunăstarea umană și echitatea socială, reducând semnificativ riscurile pentru mediu și sărăcirea ecologică și că ar depinde de păduri și gestionarea durabilă a acestora.

S-a considerat²⁸ că, în Europa, mulțumită gestionării durabile a pădurilor, sectorul forestier prezintă deja multe din caracteristicile unei economii ecologice și are un mare potențial de a contribui la o economie bazată pe biocombustibili (cu emisii scăzute de dioxid de carbon) prin creșterea furnizării de produse din lemnoase și non-lemnoase și servicii ecosistemice, în mod durabil.

De altfel, miniștrii au subliniat²⁹, la a 6-a și a 7-a Conferință ministerială (desfășurate la Oslo, a 6-a, și, la Madrid, a 7-a), necesitatea sporirii contribuției și a sensibilizării cu privire la rolul pădurilor în procesul de tranziție spre o economie ecologică și s-au angajat să promoveze inovarea, cercetarea, adaptarea sistemelor de educație și formare, precum și să promoveze incluziunea socială și echitatea, în acest context.

D. *Serviciile ecosistemice forestiere*, s-a apreciat³⁰, joacă un rol important în bunăstarea oamenilor, contribuie semnificativ (direct sau indirect) la economiile naționale și contribuie la stabilitatea mediului.

---

²⁵ *Ibidem.*

²⁶ *Ibidem.*

²⁷ *Idem, SFM in a Green Economy*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/?sfm=themes/forest-europe-expert-groups/>; consultat la 05.01.2018.

²⁸ *Ibidem.*

²⁹ *Ibidem.*

³⁰ *Idem, Incorporating the Value of Forests Ecosystem Services in a Green Economy*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/?sfm=themes/forest-europe-expert-groups/#1515133080303-908715c9-7b91>; consultat la 05.01.2018.

Având în vedere provocările care vizează serviciile ecosistemice forestiere, cu referire la stabilirea și respectarea valorii acestor servicii, miniștrii responsabili cu pădurile s-au angajat, în cadrul celei de-a 7-a Conferințe Ministeriale (Madrid, 2015), să³¹:

- recunoască rolul-cheie al serviciilor ecosistemelor forestiere în contribuția pădurilor la o economie ecologică;
- promoveze schimbul de informații privind metodologiile și practicile privind evaluarea și plățile pentru serviciile ecosistemelor forestiere;
- sprijine dezvoltarea și posibila aplicare a metodologiilor comune pentru evaluarea serviciilor ecosistemelor forestiere;
- să aibă o valoare mai bună a serviciilor ecosistemelor forestiere în politicile și instrumentele legate de păduri.

De altfel, aceste angajamente sunt reflectate³² în Programul de lucru Forest Europe 2016-2020, prin acțiunea vizând promovarea practicilor pan-europene privind evaluarea și plata serviciilor ecosistemice forestiere.

E. *Protecția pădurilor și adaptarea la schimbările climatice*, s-a arătat³³ că privește consolidarea rezistenței pădurilor și sporirea protecției acestora împotriva pericolelor naturale și a amenințărilor induse de om în legătură cu clima în regiunea pan-europeană.

Astfel, integrarea considerentelor de adaptare la schimbările climatice în gestionarea durabilă a pădurilor se realizează prin punerea în aplicare a Rezoluției ministeriale de la Madrid prin intermediul Programului de lucru Forest Europe 2016-2020³⁴.

Pentru evaluarea stadiului actual al punerii în aplicare a măsurilor de adaptare (în principal la nivel național), s-a precizat³⁵ că s-a constituit un grup de experți ale căror eforturi se vor materializa într-o lucrare („Integrarea măsurilor de adaptare în gestionarea durabilă a pădurilor în Europa”) care va acoperi baza de cunoștințe și activități existente în regiune și va identifica opțiunile și recomandările relevante pentru politică.

F. *Sănătatea și bunăstarea oamenilor*, se apreciază³⁶ sunt influențate de păduri, întrucât acestea:

- reprezintă un loc unic pentru activități de agrement, refacere, recuperare și pentru intervenții sociale și terapeutice;

³¹ *Ibidem.*

³² *Ibidem.*

³³ *Idem, Forest Protection and Adaptation to Climate Change*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/?sfm=themes/forest-europe-expert-groups/#1515133080303-908715c9-7b91>; consultat la 06.01.2018.

³⁴ *Ibidem.*

³⁵ *Ibidem.*

³⁶ *Idem, Human Health & Well-being*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/?sfm=themes/forest-europe-expert-groups/>; consultat la 06.01.2018.

- oferă un loc ideal pentru recreere, dar și pentru educație;
- stimulează bunăstarea emoțională, reacția și empatia oamenilor;
- constituie o sursă de inspirație pentru artiști.

Or, tocmai în contextul acestor beneficii ale pădurilor (pentru sănătatea și bunăstarea oamenilor), și pentru consolidarea dimensiunii sociale a gestionării durabile a pădurilor, s-a precizat³⁷ că miniștrii responsabili cu pădurea au adoptat la Conferința ministerială de la Viena (din 2003) Rezoluția „Conservarea și consolidarea dimensiunilor sociale și culturale ale gestionării durabile a pădurilor în Europa”, angajându-se, între altele:

- să mențină și să dezvolte, în continuare, atât beneficiile materiale (lemn, plante medicinale), cât și nemateriale (recreere, bunăstare, sănătate), sociale și culturale, ale gestionării durabile a pădurilor;

- să încurajeze identificarea, exprimarea și comunicarea dimensiunilor sociale și culturale ale gestionării durabile a pădurilor, printre altele, prin includerea acestora în programele de educație și dezvoltare rurală.

De asemenea, s-a arătat³⁸ că, în cadrul Programului de lucru Forest Europe, se vor căuta modalități de consolidare a aspectului social al sustenabilității, punându-se un accent deosebit pe creșterea gradului de conștientizare a beneficiilor pădurilor asupra sănătății umane, precum și pe educația în legătură cu pădurea.

G. Revizuirea procesului Forest Europe³⁹:

- a fost decisă, la a 7-a Conferință ministerială (Madrid, 2015);

- are ca obiectiv general: dezvoltarea (în continuare) procesului Forest Europe în vederea adaptării la provocările actuale și noi și la sporirea contribuției sale la promovarea unei gestionări durabile a pădurilor în Europa;

- are ca subiect: procesul Forest Europe, în special structura, procedurile și modalitățile de lucru ale acestuia;

- are ca rezultat așteptat: propuneri și recomandări pentru direcția viitoare a Forest Europe ce au fost elaborate de acest grup de lucru, sub forma unui raport⁴⁰.

H. *Acordul cu forță juridică obligatorie* privind pădurile, ca idee, s-a arătat⁴¹, că a apărut la a 5-a Conferință ministerială privind protecția pădurilor în Europa

³⁷ *Ibidem.*

³⁸ *Ibidem.*

³⁹ *Ibidem.*

⁴⁰ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Future Direction of FOREST EUROPE – Final Report of Working Group: survey results and recommendation for action*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2017/08/ELM_2017_1_Final-Report-of-the-Working-Group-1.pdf; consultat la 07.01.2018.

⁴¹ Idem, *Legally Binding Agreement*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/themes/?sfm=themes/forest-europe-expert-groups/#1515133080303-908715c9-7b91>; consultat la 06.01.2018.

(Varșovia, 2007), când s-a lansat o propunere de explorare a posibilităților unui astfel de demers.

Un pas important pentru crearea structurii necesare unei abordări coerente a pădurilor a fost făcut la a 6-a Conferință ministerială privind protecția pădurilor în Europa (Oslo, 2011), unde a fost semnat mandatul negocierilor pentru un astfel de acord⁴².

Din nefericire, consensul final cu privire la acest aspect nu a fost încă găsit; s-a precizat⁴³ că, la a 7-a Conferința ministerială (Madrid, 2015), miniștrii responsabili cu pădurile au recunoscut activitatea Comitetului interguvernamental de negocieri și au luat act de raportul său, au recunoscut proiectul textului de negociere ca acord cu forță juridică obligatorie și au convenit ca, la un moment dat și, cel mai târziu până în 2020, Forest Europe să exploreze modalitățile posibile de găsire a unui consens.

I. *Grupurile de experți și de lucru în cadrul Forest Europe* sunt grupate⁴⁴ în:

- Grupul de experți privind implementarea indicatorilor pan-europeni actualizați pentru gestionarea durabilă a pădurilor;
- Grupul de experți privind locurile de muncă ecologice, sistemele de educație și formare profesională;
- Grupul de experți privind evaluarea și plățile pentru serviciile ecosistemice forestiere;
- Grupul de experți privind adaptarea la schimbările climatice prin intermediul gestionării durabile a pădurilor;
- Grupul de experți privind sănătatea și bunăstarea umană;
- Grupul de lucru privind direcția viitoare a Forest Europe;
- Grupul consultativ pentru pădurile proprietate publică din Europa.

a) *Grupul de experți privind implementarea indicatorilor pan-europeni actualizați pentru gestionarea durabilă a pădurilor, așa cum precizăm*⁴⁵:

- a fost înființat în conformitate cu Programul de lucru pentru perioada 2016-2020 al Forest Europe, Acțiunea 4.1 „Elaborarea și actualizarea politicilor și instrumentelor pentru o gestionare durabilă a pădurilor” și activitățile sale 4.1.1 și 4.1.2 „Îmbunătățirea instrumentelor pentru promovarea gestionării durabile a pădurilor”;

⁴² *Ibidem.*

⁴³ *Ibidem.*

⁴⁴ *Idem*, FOREST EUROPE Expert & Working Groups, disponibil on-line la <http://forest-europe.org/themes/?sfm=themes/forest-europe-expert-groups/>; consultat la 07.01.2018.

⁴⁵ *Idem*, Background Document for the FOREST EUROPE Expert Group on Implementation of the Updated pan-European Indicators for SFM, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/Background_EG_indicators.pdf; consultat la 08.01.2018.

- va permite dialogul și va mobiliza forumul experților pentru dezvoltarea în continuare a criteriilor și indicatorilor, și a utilizării acestora ca instrument de gestionare durabilă a pădurilor.

- ar trebui să analizeze utilizarea actuală a criteriilor și indicatorilor pentru gestionarea durabilă a pădurilor și legăturile acestora cu alte inițiative, să identifice și să analizeze necesitatea în alte sectoare pentru informații și indicatori privind pădurile și să pregătească o propunere pentru subseturi de indicatori în acest scop.

În cadrul acestui grup de experți au fost desfășurate două întâlniri, și anume:

- reuniunea inițială a grupului de experți, ce a avut loc⁴⁶ în perioada 24-25 ianuarie 2017, în Zvolen, Slovacia.

- a doua reuniune a grupului de experți, ce a avut loc⁴⁷ în perioada 17-18 octombrie 2017, în Viena, Austria.

b) *Grupul de experți privind locurile de muncă ecologice, sistemele de educație și formare profesională*⁴⁸:

- a fost înființat în conformitate cu Programul de lucru pentru perioada 2016-2020 al Forest Europe, Acțiunea 4.3 „Îmbunătățirea rolului gestionării durabile a pădurilor într-o economie ecologică” și activitățile sale 4.3.1 și 4.3.2 „Schimbul de experiență în sistemele de educație și formare profesională, definirea cerințelor pentru crearea de locuri de muncă ecologice în sectorul forestier, care să conducă la pregătirea orientărilor privind promovarea locurilor de muncă ecologice”;

- va permite dialogul și va mobiliza forumul experților pentru schimbul de experiență în sistemele de educație și formare profesională, în special cerințele privind noile competențe pentru lucrătorii forestieri, managerii de păduri și proprietarii de păduri în contextul economiei ecologice alte cerințe privind locurile de muncă ecologice în sectorul forestier.

În cadrul acestui grup de experți a fost desfășurată doar reuniunea inițială, ce a avut loc⁴⁹ în perioada 25-26 ianuarie 2017, în Zvolen, Slovacia.

---

⁴⁶ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Expert Group on Implementation of the Updated pan-European Indicators for SFM*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/11455/>; consultat la 07.01.2018.

⁴⁷ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Second meeting of the FOREST EUROPE Expert Group on Implementation of Updated pan-European Indicators for SFM*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/12682/>; consultat la 07.01.2018.

⁴⁸ Forest Europe, *Background Document for the FOREST EUROPE Expert Group on green jobs, education and training systems*, p. 1, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/Background_EG_green_jobs.pdf; consultat la 07.01.2018.

⁴⁹ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Expert Group on Implementation of the Updated pan-European Indicators for SFM*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/11458/>; consultat la 07.01.2018.

c) *Grupul de experți privind evaluarea și plățile pentru serviciile ecosistemice forestiere*⁵⁰:

- a fost înființat în conformitate cu Programul de lucru pentru perioada 2016-2020 al Forest Europe, Acțiunea 4.4 „Includerea valorii serviciilor ecosistemelor forestiere într-o economie ecologică” și cele două activități 4.4.1 și 4.4.2 „Promovarea practicilor paneuropene privind evaluarea și plățile pentru serviciile ecosistemelor forestiere”;

- va continua să exploreze diferite abordări privind evaluarea și plățile pentru serviciile ecosistemice forestiere existente în regiunea pan-europeană, pentru a identifica posibilele metodologii și experiențe transferabile;

- a fost inițiat pentru a împărtăși expertiza, a face schimb de experiență și a formula recomandări pentru factorii de decizie politică cu privire la problemele tematice și provocările legate de evaluarea serviciilor ecosistemice forestiere și implementarea schemelor de plăți pentru serviciile ecosistemice.

Și în cadrul acestui grup de experți a fost desfășurată doar reuniunea inițială, ce a avut loc⁵¹ în perioada 12-13 septembrie 2017, în Bratislava, Slovacia.

d) *Grupul de experți privind adaptarea la schimbările climatice prin intermediul gestionării durabile a pădurilor*⁵²:

- a fost înființat în conformitate cu Programul de lucru pentru perioada 2016-2020 al Forest Europe, Acțiunea 4.5 „Protecția pădurilor într-un mediu în schimbare, inclusiv adaptarea lor la schimbările climatice” și cele trei activități ale acesteia 4.5.1 „Eforturi continue de adaptare a pădurilor la schimbările climatice prin gestionarea durabilă a pădurilor”, 4.5.2 și 4.5.3 „Schimbul de expertiză și experiență privind protecția pădurilor în medii în schimbare”;

- a fost inițiat pentru a împărtăși expertiza, a face schimb de experiență și a formula opinii în legătură cu politicile privind problemele și provocările legate de adaptarea pădurilor la schimbările climatice prin gestionarea durabilă a pădurilor.

Și în cadrul acestui grup de experți a fost desfășurată doar reuniunea inițială, ce a avut loc⁵³ în perioada 6-7 septembrie 2017, în Bratislava, Slovacia.

---

⁵⁰ Forest Europe, *Expert Group on valuation of and payments for forest ecosystem services*, p. 1, 3, disponibil on-line http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/Background_EG_FES-1.pdf; consultat la 07.01.2018.

⁵¹ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *First meeting of the Expert Group on Valuation of and Payments for Forest Ecosystem Services*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/12060/>; consultat la 07.01.2018.

⁵² Forest Europe, *Expert Group on adaptation to climate change through sustainable forest management*, p. 1, 3, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/Background_EG_adaptation.pdf; consultat la 07.01.2018.

⁵³ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *First meeting of the Expert Group on Adaptation to Climate Change*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/12057/>; consultat la 07.01.2018.

e) *Grupul de experți privind sănătatea și bunăstarea umană*⁵⁴:

- a fost înființat în conformitate cu Programul de lucru pentru perioada 2016-2020 al Forest Europe, Acțiunea 4.6 „Îmbunătățirea dimensiunii sociale a gestionării durabile a pădurilor în contextul beneficiilor pădurilor asupra sănătății și bunăstării oamenilor” și cele două activități: 4.6.1. „Revizuirea cunoștințelor și expertizei privind aspectele sociale ale gestionării durabile a pădurilor în contextul bunăstării umane” și 4.6.2 „Promovarea aspectelor sociale ale managementului durabil al pădurilor în contextul bunăstării umane”;

- a fost inițiat pentru a împărtăși expertiza, a face schimb de experiență și a formula recomandări în legătură cu politicile privind problemele și provocările legate de beneficiile sociale și culturale ale gestionării durabile a pădurilor.

În cadrul acestui grup de experți, prima reuniune va avea loc⁵⁵ în perioada 23-24 ianuarie 2018, în Bratislava, Slovacia.

f) *Grupul de lucru privind direcția viitoare a Forest Europe*:

- a fost înființat⁵⁶ la prima reuniune la nivel de experți în urma celei de-a 7-a Conferințe ministeriale (Madrid, 2015);

- a formulat propuneri și recomandări pentru direcția viitoare a Forest Europe, sub forma unui raport final⁵⁷.

În cadrul acestui grup de experți au fost desfășurate două întâlniri, și anume:

- prima reuniune a grupului de lucru, ce a avut loc⁵⁸ în perioada 12-13 octombrie 2016, în Bratislava, Slovacia.

- a doua reuniune a grupului de lucru, ce a avut loc⁵⁹ în perioada 13-14 iunie 2017, în Bratislava, Slovacia.

---

⁵⁴ Forest Europe, *Expert Group on human health and well-being*, p. 1, 3, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2017/08/Background-for-EG-on-human-health-and-wel-being.pdf>; consultat la 07.01.2018.

⁵⁵ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Expert Group on Human Health and Well-being*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/13422/>; consultat la 07.01.2018.

⁵⁶ Forest Europe, *Working Group on the Future Direction of FOREST EUROPE*, p. 1, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/working-group-future-direction-forest-europe/>; consultat la 07.01.2018.

⁵⁷ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Future Direction of FOREST EUROPE – Final Report of Working Group: survey results and recommendation for action*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2017/08/ELM_2017_1_Final-Report-of-the-Working-Group-1.pdf; consultat la 07.01.2018.

⁵⁸ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *First meeting of the Working Group on the future direction of FOREST EUROPE*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/5643/>; consultat la 07.01.2018.

⁵⁹ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Second meeting of the Working Group on future direction of FOREST EUROPE*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/11730/>; consultat la 07.01.2018.

g) *Grupul consultativ pentru pădurile proprietate publică din Europa*⁶⁰:

- a fost înființat în conformitate cu Programul de lucru pentru perioada 2016-2020 al Forest Europe, Acțiunea 4.2 „Monitorizarea și raportarea pădurilor”, în care sunt enumerate: „... Grupul consultativ pentru pregătirea raportului Starea pădurilor Europei, ca un organism informal alcătuit din indivizi din cadrul organizațiilor și experților internaționali relevanți”;

- a fost inițiat pentru a contribui la pregătirea raportului „Starea pădurilor Europei”;

- a fost invitat să revizuiască și să facă recomandări pentru îmbunătățirea, în principal, a rețelelor instituționale existente, pentru ca viitorul „Stării pădurilor Europei” să devină din ce în ce mai orientat spre utilizator, determinat de cerere și mai strâns legat cu alte procese internaționale.

Și în cadrul acestui grup consultativ a fost desfășurată doar reuniunea inițială, ce a avut loc⁶¹ în perioada 27-28 septembrie 2017, în Bratislava, Slovacia.

3. Conferințe desfășurate în cadrul Forest Europe

Așa cum precizăm, Forest Europe găzduiește periodic *conferințe la nivel ministerial* în care sunt adoptate angajamente și rezoluții ministeriale pentru a găsi o cale comună privind modul de gestionare a pădurilor în Europa.

Până în prezent au fost desfășurate șapte astfel de conferințe (și încă una, extraordinară), după cum urmează⁶²:

- prima, la Strasbourg, la 18 decembrie 1990;
- a doua, la Helsinki, în perioada 16-17 iunie 1993;
- a treia, la Lisabona, în perioada 2-4 iunie 1998;
- a patra, la Viena, în perioada 28-30 aprilie 2003;
- a cincea, la Varșovia, în perioada 5-7 noiembrie 2007;
- a șasea, la Oslo, în perioada 14-16 iunie 2011;
- a șaptea (și cea extraordinară), la Madrid, în perioada 20-21 octombrie 2015.

⁶⁰ Forest Europe, *TERMS OF REFERENCE for the FOREST EUROPE Advisory Group on the preparation of the report „State of Europe’s Forests”*, p. 1-2, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2017/08/SoEF2020_Advisory_Group_Terms_of_Reference_updated.pdf; consultat la 07.01.2018.

⁶¹ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *First meeting of the Advisory Group for State of Europe’s Forests*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/event/12063/>; consultat la 07.01.2018.

⁶² Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Coferences*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/ministerial-conferencies/#1470910441200-26b96034-e2897522-d58f>; consultat la 08.01.2018.

A. *Prima Conferință ministerială* privind protecția pădurilor în Europa (Strasbourg, 1990).

Lucrările acestei conferințe s-au concentrat⁶³, în principal, asupra monitorizării și protecției pădurilor, precum și asupra aspectelor legate de activitățile de cercetare în domeniul forestier.

S-a convenit inițierea cooperării științifice și tehnice în Europa și includerea datelor științifice în acțiuni politice, conștientizându-se și recunoscându-se amenințările care vizau pădurile europene, în creștere, și necesitatea protecției transfrontaliere a acestora.

Au fost adoptate șase rezoluții, respectiv:

- Rezoluția S1 „Rețeaua europeană de parcele de eșantionare permanente pentru monitorizarea ecosistemelor forestiere”⁶⁴;

- Rezoluția S2 „Conservarea resurselor genetice forestiere”⁶⁵;

- Rezoluția S3 „Banca europeană descentralizată de date privind incendiile forestiere”⁶⁶;

- Rezoluția S4 „Adaptarea managementului pădurilor montane la noile condiții de mediu”⁶⁷;

- Rezoluția S5 „Extinderea rețelei de cercetare EUROSILVA privind fiziologia copacilor”⁶⁸;

---

⁶³ Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Consiliu COM(2015) 414 final: Participarea Uniunii Europene la cea de a 7-a Conferință ministerială FOREST EUROPE (Madrid, 20-21 octombrie)*, p. 2, disponibil on-line la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0414&from=en>; consultat la 08.01.2018.

⁶⁴ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference for the Protection of Forest in Europe 18 December 1990, Strasbourg/France, *RESOLUTION S1 European Network of Permanent Sample Plots for Monitoring of Forest Ecosystems*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/strasbourg_resolution_s1.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁶⁵ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference for the Protection of Forest in Europe 18 December 1990, Strasbourg/France, *RESOLUTION S2 Conservation of Forest Genetic Resources*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/strasbourg_resolution_s2.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁶⁶ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference for the Protection of Forest in Europe 18 December 1990, Strasbourg/France, *RESOLUTION S3 Decentralized European Data Bank on Forest Fires*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/strasbourg_resolution_s3.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁶⁷ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference for the Protection of Forest in Europe 18 December 1990, Strasbourg/France, *RESOLUTION S4 Adapting the Management of Mountain Forests to New Environmental Conditions*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/strasbourg_resolution_s4.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁶⁸ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference for the Protection of Forest in Europe 18 December 1990, Strasbourg/France, *RESOLUTION S5 Expansion of the EUROSILVA Network of Research on Tree Physiology*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/strasbourg_resolution_s5.pdf; consultat la 08.01.2018.

- Rezoluția S6 „Rețeaua europeană de cercetare în domeniul ecosistemelor forestiere”⁶⁹.

B. A 2-a Conferință ministerială privind protecția pădurilor în Europa (Helsinki, 1993).

Lucrările acestei conferințe au vizat⁷⁰, în principal, gestionarea durabilă a pădurilor, conservarea diversității biologice a pădurilor, relația pădure-climă, precum și pădurile din Europa Centrală și de Est.

S-a încercat, bazându-se pe rezoluțiile de la Strasbourg, să se răspundă la multe dintre deciziile privind pădurile adoptate la Conferința Națiunilor Unite privind mediul și dezvoltarea (Rio, 1992).

Au fost adoptate patru rezoluții, respectiv:

- Rezoluția H1 „Orientări generale pentru gestionarea durabilă a pădurilor în Europa”⁷¹;

- Rezoluția H2 „Linii directoare generale pentru conservarea biodiversității pădurilor europene”⁷²;

- Rezoluția H3 „Cooperarea forestieră cu țările cu economie în tranziție”⁷³;

- Rezoluția H4 „Strategii pentru un proces de adaptare pe termen lung a pădurilor în Europa la schimbările climatice”⁷⁴.

⁶⁹ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference for the Protection of Forest in Europe 18 December 1990, Strasbourg/France, *RESOLUTION S6 European Network for Research into Forest Ecosystems*, disponibil on-line la http://www.foresteuropa.org/docs/MC/strasbourg_resolution_s6.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁷⁰ Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Consiliu COM(2015) 414 final: Participarea Uniunii Europene la cea de a 7-a Conferință ministerială FOREST EUROPE (Madrid, 20-21 octombrie)*, op. cit.

⁷¹ Pentru mai multe informații: Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe 16-17 June 1993, Helsinki/Finland, *RESOLUTION H1 General Guidelines for the Sustainable Management of Forests in Europe*, disponibil on-line la http://www.foresteuropa.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH1.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁷² Pentru mai multe informații: Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe 16-17 June 1993, Helsinki/Finland, *RESOLUTION H2 General Guidelines for the Conservation of the Biodiversity of European Forests*, disponibil on-line la http://www.foresteuropa.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH2.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁷³ Pentru mai multe informații: Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe 16-17 June 1993, Helsinki/Finland, *RESOLUTION H3 Forestry Cooperation with Countries with Economies in Transition*, disponibil on-line la http://www.foresteuropa.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH3.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁷⁴ Pentru mai multe informații: Second Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe 16-17 June 1993, Helsinki/Finland, *RESOLUTION H4 Strategies for a Process of Long-term Adaptation of Forests in Europe to Climate Change*, disponibil on-line la http://www.foresteuropa.org/docs/MC/MC_helsinki_resolutionH4.pdf; consultat la 08.01.2018.

C. *A 3-a Conferință ministerială* privind protecția pădurilor în Europa (Lisabona, 1998).

Lucrările acestei conferințe s-au axat⁷⁵, în principal, pe aspectele socio-economice specifice sectorului forestier din Europa, pe criteriile și indicatorii utilizați în gestionarea durabilă a pădurilor, precum și pe conservarea diversității biologice și a peisajelor ce caracterizează pădurile.

Au fost confirmate rezultatele importante ale monitorizării de la Helsinki.

Au fost adoptate două rezoluții, respectiv:

- Rezoluția L1 „Persoane, Păduri și Silvicultură – Îmbunătățirea aspectelor socio-economice al gestionării durabile a pădurilor”⁷⁶;

- Rezoluția L2 „Criterii, indicatori și orientări operaționale la nivel pan-european pentru gestionarea durabilă a pădurilor”⁷⁷.

D. *A 4-a Conferință ministerială* privind protecția pădurilor în Europa (Viena, 2003).

Lucrările acestei conferințe au avut ca temă principală⁷⁸ integrarea gestionării durabile a pădurilor în contextul, mai larg, al dezvoltării durabile.

Au fost adoptate cinci rezoluții, respectiv:

- Rezoluția V1 „Consolidarea sinergiilor pentru gestionarea durabilă a pădurilor în Europa prin intermediul programelor de cooperare forestiere trans-sectoriale și naționale”⁷⁹;

- Rezoluția V2 „Îmbunătățirea viabilității economice a gestionării durabile a pădurilor în Europa”⁸⁰;

---

⁷⁵ Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Consiliu COM(2015) 414 final: Participarea Uniunii Europene la cea de a 7-a Conferință ministerială FOREST EUROPE (Madrid, 20-21 octombrie)*, op. cit..

⁷⁶ Pentru mai multe informații: Third Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe 2-4 June 1998, Lisbon/Portugal, *RESOLUTION L1 People, Forests and Forestry – Enhancement of Socio-Economic Aspects of Sustainable Forest Management*, http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_lisbon_resolutionL1.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁷⁷ Pentru mai multe informații: Third Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe 2-4 June 1998, Lisbon/Portugal, *RESOLUTION L2 Pan-European Criteria, Indicators and Operational Level Guidelines for Sustainable Forest Management*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_lisbon_resolutionL2.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁷⁸ Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Consiliu COM(2015) 414 final: Participarea Uniunii Europene la cea de a 7-a Conferință ministerială FOREST EUROPE (Madrid, 20-21 octombrie)*, op. cit..

⁷⁹ Pentru mai multe informații: Fourth Ministerial Conference On The Protection Of Forests In Europe

28-30 April 2003, Vienna, Austria, *VIENNA RESOLUTION 1 Strengthen Synergies for Sustainable Forest Management in Europe through Cross-Sectoral Co-Operation and National Forest Programmes*, disponibil on-line http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_vienna_resolutionV1.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁸⁰ Pentru mai multe informații: Fourth Ministerial Conference On The Protection Of Forests In Europe

- Rezoluția V3 „Conservarea și consolidarea dimensiunilor sociale și culturale ale gestionării durabile a pădurilor în Europa”⁸¹;
- Rezoluția V4 „Conservarea și consolidarea diversității biologice forestiere în Europa”⁸²;
- Rezoluția V5 „Schimbările climatice și gestionarea durabilă a pădurilor în Europa”⁸³.

E. *A 5-a Conferință ministerială* privind protecția pădurilor în Europa (Varșovia, 2007).

Lucrările acestei conferințe au abordat, ca teme principale⁸⁴, relația dintre păduri, lemn și energie (prima temă) și relația dintre păduri și apă (a doua temă).

Au fost adoptate două rezoluții (corespunzătoare celor două teme), respectiv:

- Rezoluția W1 „Păduri, lemn și energie”⁸⁵;
- Rezoluția W2 „Pădurile și apa”⁸⁶.

F. *A 6-a Conferință ministerială* privind protecția pădurilor în Europa (Oslo, 2011).

28-30 April 2003, Vienna, Austria, *VIENNA RESOLUTION 2 Enhancing Economic Viability of Sustainable Forest Management in Europe*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_vienna_resolution_v2.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁸¹ Pentru mai multe informații: Fourth Ministerial Conference On The Protection Of Forests In Europe

28-30 April 2003, Vienna, Austria, *VIENNA RESOLUTION 3 Preserving and Enhancing the Social and Cultural Dimensions of Sustainable Forest Management in Europe*, disponibil on-line http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_vienna_resolution_v3.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁸² Pentru mai multe informații: Fourth Ministerial Conference On The Protection Of Forests In Europe

28-30 April 2003, Vienna, Austria, *VIENNA RESOLUTION 4 Conserving and Enhancing Forest Biological Diversity in Europe*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_vienna_resolution_v4.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁸³ Pentru mai multe informații: Fourth Ministerial Conference On The Protection Of Forests In Europe

28-30 April 2003, Vienna, Austria, *VIENNA RESOLUTION 5 Climate Change and Sustainable Forest Management in Europe*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_vienna_resolution_v5.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁸⁴ Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Consiliu COM(2015) 414 final: Participarea Uniunii Europene la cea de a 7-a Conferință ministerială FOREST EUROPE (Madrid, 20-21 octombrie)*, op. cit..

⁸⁵ Pentru mai multe informații: Fifth Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe 5-7 November, 2007, Warsaw, Poland, *WARSAW RESOLUTION 1 Forests, Wood and Energy*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_warsaw_resolution.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁸⁶ Pentru mai multe informații: Fifth Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe 5-7 November, 2007, Warsaw, Poland, *WARSAW RESOLUTION 2 Forests and Water*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_warsaw_resolution2.pdf; consultat la 08.01.2018.

Lucrările acestei conferințe au vizat⁸⁷ două aspecte principale și anume,
- adoptarea, pentru anul 2020, a unui set de obiective europene în domeniul protecției și al gestionării durabile a pădurilor

- lansarea de negocieri cu privire la un acord obligatoriu din punct de vedere juridic referitor la pădurile din Europa.

Au fost adoptate două decizii (din punct de vedere juridic, prima, neobligatorie, și, a doua, obligatorie), respectiv:

- Decizia ministerială de la Oslo: Pădurile Europene 2020⁸⁸;

- Mandatul ministerial de la Oslo pentru negocierea unui acord obligatoriu din punct de vedere juridic privind pădurile în Europa⁸⁹.

G. A 7-a Conferință ministerială privind protecția pădurilor în Europa (Madrid, 2015).

Lucrările acestei conferințe au abordat⁹⁰ următoarele subiecte:

- economia verde și aspectele sociale ale gestionării durabile a pădurilor;

- protecția pădurilor într-un mediu în schimbare;

- viitoarea direcție a FOREST EUROPE.

Au fost adoptate două rezoluții, respectiv:

- Rezoluția M1 „Sectorul forestier în centrul economiei verde”⁹¹;

- Rezoluția M2 „Protecția pădurilor într-un mediu în schimbare”⁹².

4. Programe de lucru implementate în cadrul Forest Europe

În cadrul procesului Forest Europe au fost dezvoltate programe de lucru care, în principal, au vizat punerea în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul conferințelor ministeriale.

---

⁸⁷ Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Consiliu COM(2015) 414 final: Participarea Uniunii Europene la cea de a 7-a Conferință ministerială FOREST EUROPE (Madrid, 20-21 octombrie)*, op. cit..

⁸⁸ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe Oslo 14-16 June, 2011, *WARSAW RESOLUTION 1 Oslo Ministerial Decision: European Forests 2020*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_oslo_decision.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁸⁹ Pentru mai multe informații: Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe Oslo 14-16 June, 2011, *Oslo Ministerial Mandate for Negotiating a Legally Binding Agreement on Forests in Europe*, disponibil on-line la http://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_oslo_lba_mandate.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁹⁰ Comisia Europeană, *Comunicare a Comisiei către Consiliu COM(2015) 414 final: Participarea Uniunii Europene la cea de a 7-a Conferință ministerială FOREST EUROPE (Madrid, 20-21 octombrie)*, op. cit..

⁹¹ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Madrid Ministerial Resolution 1 Forest Sector in the center of green economy*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/1.-ELM_7MC_2_2015_MadridResolution1_GreenEconomy_adopted.pdf; consultat la 08.01.2018.

⁹² Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Madrid Ministerial Resolution 2 Protection of forest in a changing environment*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/11/II.-ELM_7MC_2_2015_MadridResolution2_Protection_adopted.pdf; consultat la 08.01.2018.

Până în prezent au fost implementate șase astfel de programe de lucru, după cum urmează⁹³:

- Programul de lucru 1997-2000;
- Programul de lucru 1999-2003;
- Programul de lucru 2003-2007;
- Programul de lucru 2008-2010;
- Programul de lucru 2011-2015;
- Programul de lucru 2016-2020.

A. Programul de lucru 1997-2000, privind conservarea și ameliorarea diversității biologice și peisagistice în ecosistemele forestiere

Programul este structurat pe patru obiective, care se bazează pe Rezoluția Helsinki H2 „Orientări generale pentru conservarea biodiversității pădurilor europene” și obiectivele specificate în Tema de acțiune 9 „Ecosistemele forestiere” din Strategia pan-europeană privind diversitatea biologică și peisagistică.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, opt acțiuni au fost considerate mai importante și urgente⁹⁴.

Cu toate că unele inițiative și proiecte existente se pot încadra în cadrul programului, pentru majoritatea acțiunilor propuse, se precizează⁹⁵ că vor fi pregătite termeni de referință mai detaliați și identificați eventualii actori.

B. Programul de lucru 1999-2003, privind monitorizarea celei de a 3-a Conferințe ministeriale privind protecția pădurilor în Europa

Acest program a avut rolul de a pune în aplicare angajamentele luate de miniștri și de a progresa în direcția obiectivelor pe termen lung ale gestionării durabile a pădurilor și dezvoltării durabile a societății, prin abordarea problemelor pan-europene comune prezente și a provocărilor viitoare⁹⁶.

Programul este (în general) structurat în funcție de cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile și ale gestionării durabile a pădurilor (ecologice, economice și socio-culturale), pentru a face vizibil contribuția activității Forest Europe la aceste obiective generale⁹⁷.

⁹³ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Work Programme*, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/publications/#1483449469672-f4dfb43a-6ead>; consultat la 09.01.2018.

⁹⁴ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Work-Programme on the Conservation and Enhancement of Biological and Landscape Diversity in Forest Ecosystems 1997-2000*, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Biodiversity_Work_Programme_1997_2000.pdf; consultat la 09.01.2018.

⁹⁵ Forest Europe, *Work-Programme on the Conservation and Enhancement of Biological and Landscape Diversity in Forest Ecosystems 1997-2000*, op. cit., p. 2.

⁹⁶ Forest Europe, *Work Programme on the Follow-up of the Third Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe*, p. II, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/MCPFE_Work_Programme_1999_2003.pdf; consultat la 09.01.2018.

⁹⁷ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Work Programme on the Follow-up of the Third Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe*, op. cit.

C. Programul de lucru 2003-2007, privind monitorizarea celei de a 4-a Conferințe ministeriale privind protecția pădurilor în Europa

Prin acest program, sunt puse în legătură cu conceptul de management durabil al pădurilor, toate rezoluțiile Forest Europe (în special, Declarația de la Viena și Rezoluțiile de la Viena), indicând principalele probleme pan-europene inerente fiecărei rezoluții⁹⁸.

În plus, programul oferă o imagine de ansamblu asupra activităților viitoare în ceea ce privește rezoluțiile adoptate la conferințele anterioare⁹⁹.

D. Programul de lucru 2008-2010, privind monitorizarea celei de a 5-a Conferințe ministeriale privind protecția pădurilor în Europa

Programul a fost elaborat pentru a transpune angajamentele ministeriale în acțiuni la nivel pan-european și a progresa în direcția realizării obiectivelor pe termen lung ale gestionării durabile a pădurilor¹⁰⁰.

Programul este structurat în două părți, după cum urmează¹⁰¹:

- prima, consacrată analizei implementării angajamentelor asumate la Varșovia (capitolul IV);
- a doua, în care sunt prezentate direcțiile strategice ale Forest Europe (capitolul V).

E. Programul de lucru 2011-2016, privind monitorizarea celei de a 6-a Conferințe ministeriale privind protecția pădurilor în Europa

Acest program a fost elaborat¹⁰² cu scopul de a pune în aplicare deciziile ministeriale de la Oslo.

În principal, acest program¹⁰³:

- a fost dezvoltat pentru a promova realizarea cu succes a viziunii comune privind pădurile din Europa și a obiectivelor aferente și a obiectivelor pentru 2020

---

⁹⁸ Forest Europe, *MCPFE Work Programme – Pan-European Follow-up of the Fourth Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe*, p. 7, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/MCPFE_Work_Programme_2003_2007_3.pdf; consultat la 09.01.2018.

⁹⁹ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *MCPFE Work Programme – Pan-European Follow-up of the Fourth Ministerial Conference on the Protection of Forest in Europe*, op. cit.

¹⁰⁰ Forest Europe, *MCPFE Work Programme – Pan-European Follow-up of the 5th Ministerial Conference*, p. 3, disponibil on-line la http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/ELM_2008_Oslo_Work_Programme.pdf; consultat la 09.01.2018.

¹⁰¹ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *MCPFE Work Programme – Pan-European Follow-up of the 5th Ministerial Conference*, op. cit.

¹⁰² Forest Europe, *Updated FOREST EUROPE Work Programme – Pan-European Follow-up of the FOREST EUROPE Ministerial Conference, Oslo June 2011*, p. 1, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/Updated-FOREST-EUROPE-PoW-2013-1.pdf>; consultat la 09.01.2018.

¹⁰³ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *Updated FOREST EUROPE Work Programme – Pan-European Follow-up of the FOREST EUROPE Ministerial Conference, Oslo June 2011*, op. cit.

pentru pădurile europene, precum și pentru a sprijini negocierile unui acord obligatoriu din punct de vedere juridic privind pădurile în Europa, conform mandatului;

- abordează acțiunile europene comune prioritare identificate la punctul 24 din Decizia ministerială de la Oslo: Pădurile europene 2020.

F. Programul de lucru 2016-2020, privind monitorizarea celei de a 7-a Conferințe ministeriale privind protecția pădurilor în Europa

Și acest program a fost elaborat¹⁰⁴ cu scopul de a transpune angajamentele ministeriale de la Madrid în acțiuni la nivel pan-european, având ca obiectiv principal promovarea gestionării durabile a pădurilor în țările semnatare care să reflecte ultimele evoluții, cunoștințe, inovații privind problemele emergente și să dezvolte strategii comune în acest scop.

Ca structură, programul cuprinde trei părți, respectiv¹⁰⁵:

- acțiuni, aranjamente și responsabilități pan-europene (capitolul 4);
- revizuirea procesului Forest Europe (capitolul 5);
- acțiunea referitoare la Decizia ministerială de la Madrid adoptată la Conferința ministerială extraordinară (capitolul 6).

5. Concluzii

Printre structurile și mecanismele europene de cooperare, cu relevanță în sectorul forestier, se remarcă Conferința Ministerială pentru protecția pădurilor în Europa (Forest Europe).

Forest Europe este un proces politic voluntar, la nivel înalt, care dezvoltă strategii comune pentru 47 de semnatori (Uniunea Europeană și 46 de țări europene), cu privire la protecția și gestionarea durabilă a pădurilor în regiunea europeană.

Activitățile și acțiunile întreprinse în cadrul acestui proces politic privesc, în principal, arii tematice esențiale, nu doar pentru sectorul forestier, respectiv:

- dezvoltarea și actualizarea politicilor și instrumentelor pentru gestionarea durabilă a pădurilor;
- monitorizarea, evaluarea și punerea în aplicare a angajamentelor privind pădurile;

---

¹⁰⁴ Forest Europe, *FOREST EUROPE Work Programme – Pan-European Follow-up of the 7th FOREST EUROPE Ministerial Conference and Extraordinary Ministerial Conference, Madrid, October 2015*, p. 1, disponibil on-line la <http://foresteurope.org/wp-content/uploads/2016/08/FE-Work-Programme-2016-2020-updated-links.pdf>; consultat la 09.01.2018.

¹⁰⁵ Pentru mai multe informații: Forest Europe, *FOREST EUROPE Work Programme – Pan-European Follow-up of the 7th FOREST EUROPE Ministerial Conference and Extraordinary Ministerial Conference, Madrid, October 2015*, op. cit.

- promovarea educației și cercetării în sectorul forestier;
- sensibilizarea față de problemele specifice pădurilor și valoarea serviciilor ecosistemice forestiere.

Angajamentele și rezoluțiile ministeriale ale Forest Europe, cu toate că (așa cum am evidențiat) nu sunt obligatorii din punct de vedere juridic – servind ca un cadru pentru punerea în aplicare a gestionării durabile a pădurilor în țările europene (adaptate la circumstanțele naționale, dar realizate în mod coerent cu restul regiunii), precum și consolidarea cooperării internaționale –, prin acceptarea acestor angajamente, în mod voluntar, semnatarii recunosc importanța lor și își demonstrează dorința și interesul în a realiza o protecție și gestionare durabilă a pădurilor.